

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

תוכן

- א. טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת.....1
- ב. זה קבר שלפני הדיבור.....3
- ג. לעולם דאית ביה ואם אינו ענין למגעו תנחו ענין למשא.....4
- ד. בשמיני קאי ... עד שיטהר עד שיביא קרבנותיו ... נזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא
4
- ה. אבל הסככות והפרעות ובית הפרס וארץ העמים והגולל והדופק ורביעית דם ואהל
ורובע עצמות.....5
- ו. וכלים הנוגעים במת ובימי ספרו ובימי גמרו על אלו אין הנזיר מגלה.....6
- ז. ומזה בשלישי ובשביעי ואינו סותר את הקודמים ומתחיל ומונה מיד וקרבן אין לו 6
- ח. באמת אמרו ימי הזב והזבה ימי הסגרו של מצורע הרי אלו עולין לו.....7
- ט. ואלו הן הסככות אילן המיסך על הארץ ופרעות היוצאות מן הגדר.....7
- א. משום נושה גזרו עליה.....8

דף נד.

א. טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת

הקבר¹ כל זמן שהטומאה בתוכו מטמא במגע ובאהל כמת דין תורה, שנאמר (במדבר יט פסוק טז) או במת או בעצם אדם או בקבר, ואחד הנוגע בגגו של קבר או הנוגע בכותליו, והוא שיהיה בנוי וסתום ואח"כ יהיה כולו מטמא במגע ובאהל, אבל המעמיד כלים או אבנים וכיוצא בהן בעדי המת וכסה עליו מלמעלה בכלים או באבנים וכיוצא בהן זה הכסוי המוטל מלמעלה נקרא גולל ואלו הצדדין המעמידין את הגולל שהוא נשען עליהן נקראין דופק, ושניהם הגולל או הדופק מטמאין במגע ובאהל כקבר וטומאתן מדברי סופרים ואינן מטמאין במשא. וי"א² שטומאת גולל ודופק מן התורה ומטמא במשא.

¹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ב הלכה טו

² השנות הראב"ד שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת נויר

אין הקבר³ מטמא מכל סביביו עד שיהיה שם חלל טפח על טפח על רום טפח⁴, אפילו הגביה הבנין על גבי חלל טפח עד לרקיע הכל טמא לפי שהכל בקבר, וי"א⁵ שזה רק אם יש במקום הטומאה טפח מרובע והטומאה ממעטת החלל שהרי הוא טומאה רצוצה ובוקעת ועולה ומטמאה באהל כמו כן מטמא כל סביביו במגע, וזהו קבר סתום, אך אם יש שם טפח פנוי חלל מעל הטומאה אינו מטמא באהל, שהטפח הוציץ, אבל מטמא כל סביביו במגע⁶.

היתה טומאה רצוצה ולא היה שם חלל טפח טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת ואין טמא אלא הנוגע כנגד הטומאה מלמעלה או המאהיל עליה מלמעלה או הנוגע כנגדה מלמטה או מה שהאהיל עליו מלמטה אבל הנוגע בצדי הבנין טהור.

זה כלל גדול בטומאת מת שכל דבר המטמא באהל מן המת אם היה רצוצן שאין לו חלל טפח, הרי הטומאה בוקעת ועולה עד לרקיע בוקעת ויורדת עד התהום ואינה מטמאה מן הצדדין, כיצד כרי של תבואה או גל של אבנים וכזית מן המת בתוכו וכלים בצד הטומאה ואינן נוגעין בה כלים טהורין וכל כלי שבתוך הגל מכוון כנגד הטומאה

³ רמב"ם שם פרק ז הלכה ד

⁴ כתיב: וכל אשר יגע על פני השדה וגו' או בקבר, ותניא בספרי: או בקבר זה קבר סתום או אינו אלא קבר פתוח, אמרת ק"ו ומה אהל שהוא מקבל טומאה אינו מטמא בכל צדדיו כשהוא פתוח קבר שאינו מקבל טומאה [כלומר דסתם קרקע אינה מקבלת טומאה] אינו דין שלא יטמא בכל צדדיו כשהוא פתוח, עכ"ל הספרי. כלומר האהל שהוא סתום מכל צדדיו ואין בו חלל להוציא פותח טפח ה"ז מטמא כל סביביו שאפילו הנוגע בנגו ובכתליו בחוץ טמא, אבל כשיש שם פותח טפח לחוץ הטומאה יוצאה דרך החלל לחוץ ואינו מטמא כל סביביו וה"ז בקבר כן הוא. ודע דזהו כשיש בפנים האהל או הקבר אויר פנוי טפח על טפח ברום טפח דאז מטמא כל סביביו דאל"כ הוה טומאה רצוצה ובוקעת ועולה בוקעת ויורדת רק כנגדה אבל מצדדין טהור. ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן ז סעיף לא

⁵ השנות הראב"ד שם ובפכ"ה ה"ב

⁶ ועיין ח"י ר' חיים הלוי שם בעיקר דעת הראב"ד שכתב לחלק בטומאת קבר בין מגע לאהל צריך עיון, דהרי מגע ואהל תרווייהו מחד קרא נפקי בנויר דף נ"ג [ע"ב], דרשינן שם וכל אשר יגע על פני השדה זה המאהיל, [ועיין בראב"ד פ"ב מה' טומאת מת שכתב דאשר יגע היא טומאת מגע על פני השדה היא טומאת אהל] או בקבר זה קבר סתום, הרי דתרווייהו טומאת מגע ואהל של קבר מחד קרא נפקי, וחד דינא להו, דקבר הוי אב הטומאה לטמא במגע ובאהל, ואיך מחלקינן בינייהו דבמגע מטמא בכל גווני ובאהל אינו מטמא אלא כשהטומאה ממעטת את החלל טפח. והנראה מוכרח מזה, דהא דבעינן טפח על טפח ושם אהל בדין טומאת קבר, אינן זה כלל מדין טפח על טפח ואהל של הבאת טומאה, כי אם דהוא דין בפני עצמו מסויים בקבר דבעינן בו שם אהל טומאה, אבל לא אהל של הבאה. וכך הדין נותן מסברא, דהרי באמת ליכא בקבר שום צד הבאת טומאה, דאף שלא במקום המת ג"כ טומאתו היא מעצמותו מדין קבר האמור בתורה, וכיון דאין בו דין הבאת טומאה א"כ ממילא דגם דין אהל שבו ג"כ לאו אהל של הבאה הוא. א"כ לענין הבאה וחציצה דעל זה הוא הנאמרה ההילכתא דבוקעת שתופקע מינה דין הבאה וחציצה, ע"כ ממילא הוי דינה שהטומאה הרצוצה מפקעת גם את הדין אהל וממעטת את השיעור טפח שבו, משא"כ לענין טומאת קבר, דההילכתא דרצוצה בוקעת אינה סותרת כלל לדין טומאת קבר, ע"כ ממילא דאין הרצוצה סותרת כלל את שם האהל טומאה האמור בקבר, ואין הטומאה ממעטת את השיעור טפח שבו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

מלמעלה או מלמטה טמא שהטומאה בוקעת ועולה ובוקעת ויורדת ואם היה מקום הטומאה חלול טפח על טפח על רום טפח, הוא כקבר סתום ומטמאה מכל סביביו.

ארונות⁷ של עץ שמניחין בהן את המת אינן כקבר⁸ אם יש בין כסוי הארון והמת גובה טפח חוצץ והעומד על גבי הארון טהור מן התורה, ואף על פי שרוב ארונות יש בהן חלל טפח הואיל ויש שאין שם חלל טפח גזרו על כל הארונות שאינן חוצצין ושיהיה המהלך ע"ג הארון כנוגע במת או בקבר.

ג. זה קבר שלפני הדיבור

אין העכו"ם⁹ מטמא באהל ודבר זה קבלה הוא והרי הוא אומר במלחמת מדין כל נוגע בחלל ולא הזכיר שם אהל, ולפיכך קברותיהם¹⁰ טהורים ומותר לכהן ליכנס לשם ולדרוך על קברותיהם, ואינו אסור אלא שיגע בטומאה או שישאנה. ואם אין חלל טפח בקבר אסור ליגע בקבר כנגד מקום שהמת שם¹¹.

⁷ רמב"ם שם פרק יב הלכה ו

⁸ ביאור דבריו דהנה קי"ל דקבר סתום שיש בו חלל טפח מטמא כל סביביו וגם מלמעלה על הקבר, וכשאינו בו חלל טפח מטמא רק מלמעלה כדין טומאה רצוצה ולא סביביו. ולזה מבאר דהו במת הניתן בקבר בלא ארון, אבל אם ניתן בארון אינו כן, ורק באין בו פותח טפח מטמא מלמעלה כקבר לפי שזוהו טומאה רצוצה, דבכל מקום הטומאה בוקעת ועולה, אבל כשיש פותח טפח אין דינו כקבר אלא כשאר מקומות, דכל פותח טפח אם יש כיסוי אין הטומאה עולה למעלה מן הכיסוי, והמאהיל על הכיסוי טהור, רק מדרבנן גזרו מטעם אטו אין חלל טפח, דמדין תורה הטומאה בוקעת ועולה אפילו דרך הרבה כיסויים. אבל רבותינו בעלי התוס' שם (ד"ה רוב) לא חילקו בכך, ופשיטא להו דארון וקבר דין אחד להם, אלא שכתבו דראש הארון היה פתוח בפותח טפח וא"כ אין זה קבר סתום ע"ש. וכ"כ התוס' בגזיר (נ"ג ב) ובב"ב (ק' ב). והראב"ד ז"ל השיג עליו ג"כ, אלא שכתב טעם אחר שאין כהן מוזהר אלא על טומאה שהגזיר מגלח עליה ועל טומאת קבר וגולל ודופק אין הגזיר מגלח עליה, ואין הכהן מוזהר עליו אלא דכשאינו חלל טפח הוי טומאה רצוצה, ולכן גזרו על כל הקברים ומשום כבוד מלך לא גזרו רבנן, אך הרמב"ם לא ס"ל כן בפ"ז דגזירות דלא חשיב שם קבר בהדי טומאות שאין הגזיר מגלח עליהן, ומה שהקשה הראב"ד מטעם גולל ודופק, זהו באמת חשיב שם הרמב"ם בהדי טומאות שאין הגזיר מגלח עליהן ע"ש ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן כו סעיף יג.

⁹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק א הלכה יג

¹⁰ רמב"ם הלכות אבל פרק ג הלכה ג

¹¹ הגר"א באדרת אליהו פ' חוקת כתב בקבר, קבר שלפני הדיבור או של עו"ג מטמאים במגע ולא באוהל, פירוש שכנגד המת מלמעלה אם נגע בקבר אז הוא טמא מחמת מגע, דטומאה בוקעת ועולה, אבל כשנוגע שלא כנגד המת אזי אינו טמא, שאינו מטמא באהל עכ"ל, הנה גילה לנו רבינו דמה דטמא מחמת טומאה בוקעת ועולה הוי כמו מגע, וכונתו ע"כ במה דטמא משום טומאה בוקעת הוא באין בו פותח טפח, אבל ביש בו פותח טפח היכי דטמא מחמת קבר סתום זה אינו מטמא בקברי עו"ג, דזה נכלל בבקבר דרישא דגבי אוהל, ע"ש באדרת אליהו. ועפ"י שיטתו זאת הגיה בהגהותיו לנזיר (דף נ"ג ע"ב) דהגירסא שלפנינו קשה להולמה, דאיתא לפנינו או בקבר זה קבר סתום, דאמר מר טומאה בוקעת ועולה כו, וזה תמוה, כמוש"כ תוס' שם (ד"ה דאמר מר) בכדי נקטה, דהא קבר דהכא מטמא אפילו שלא כנגד הטומאה, ואח"כ דמייתי הך דלענין נגיעה או בקבר אמר ר"ל זה קבר שלפני הדיבור, עיין בתוס' שם (נ"ד ע"א ד"ה או בקבר), ורבינו הגר"א הגיה שם דאחר תיבות שלפני הדיבור צ"ל דאמר מר טומאה בוקעת ועולה כו, פירוש אף על גב דבאוהל לא מטמא מ"מ בהך דטומאה בוקעת, והוא באין בו פותח טפח ומאהיל מלמעלה מטמאים אם נגע על הקבר, הא אם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

ג. לעולם דאית ביה ואם אינו ענין למגעו תנהו ענין למשאו

מן המטמאין במגע¹² ובמשא המת ואין מטמאין באהל: אבר מן החי שחסר בשרו ואין בו להעלות ארוכה¹³, ואבר מן המת שחסר בשרו או עצמו ולא נשאר בשר כדי להעלות ארוכה או שחסר העצם אף על פי שיש עליו בשר כדי להעלות ארוכה, ועצם אפילו כשעורה.

ד. בשמיני קאי ... עד שיטהר עד שיביא קרבנותיו ...

נזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא

כבר התבאר לעיל דף יח: שתגלחת טומאה¹⁴ כיצד היא, הנזיר שנטמא באחת מן הטומאות שהוא מגלח עליהן הרי זה מזה עליו בשלישי ובשביעי, ומגלח שער ראשו בשביעי וטובל בשביעי אחר ההזיה כדרך כל טמאי מת, ומעריב שמשו ומביא קרבנותיו בשמיני, וסותר כל הימים הקודמין ומתחיל למנות נזירותו יש שמונה מהשביעי, ויש שמונה מהשמיני.

כיצד: כבר התבאר לעיל דף יז. שאם נדרר בנזיר¹⁵ והוא טמא מת שחלה עליו נזירות, אם שהה בטומאתו כמה ימים אין עולין לו¹⁶, עד שיזה שלישי

האהיל על הקבר אעפ"י שאין בו פותח טפת והוא כנגד המת ג"כ טהור, דהדרבן שע"פ המת בפתות מטפה הוי כנוגע אותו דבר במת, ומי שנוגע באותו דבר הוא מדין מגע, הא אם האהיל עליו טהור, דזה ג"כ בכלל אוהל, וז"ב לשיטת רבינו. ולפ"ו צריך כהן בזה"ל ליזהר גם ממתי עו"ג באופן שיש משום טומאה בוקעת ועולה, דהוי טומאה רצוצה, ובעל נפש יחוש לזה, ודוק.

¹² רמב"ם הלכות טומאת מת פרק ג הלכה ב

¹³ ובפ"ו דעדינות תנן אבר שיש עליו בשר כראוי מטמא במגע ובמשא ובאהל חסר הבשר טמא חסר העצם טהור ופירש ה"ר עובדיה אם חסר מהבשר שהיה עליו ונשאר בו בשר שראוי שיעלה ארוכה מטמא משום אבר אבל אם חסר כל שהוא מהעצם שבאבר אינו מטמא משום אבר אבל טמא משום בשר וזהו באבר מן המת דאילו באבר מן החי אם חסר מהעצם כל שהוא טהור לגמרי כמו שנתבאר בפרק שקודם זה שאם חסר כל שהוא מהעצם אף על פי שכל הבשר קיים טהור לגמרי מפני שבשר הפורש מן החי טהור אבל אם חסר מבשרו אם נשאר מן הבשר כדי להעלות ארוכה מטמא במגע ובמשא ובאהל ואם לאו מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל. ובדין אבר מן המת נתבאר שאם לא חסר העצם וחסר מהבשר אם הנשאר אין בו כדי להעלות ארוכה הרי הוא כשאר עצמות שהם מטמאים במגע ובמשא ואינם מטמאים באהל. ודין אבר מן המת שחסר העצם ונשאר בו בשר שאין בו כזית אבל יש בו כדי להעלות ארוכה שהוא מטמא משום אבר אבל מטמא משום בשר ודין הבשר אם חסר הוא שם ממה שפירשנו במשנה דחסר העצם טהור משום אבר אבל מטמא משום בשר ודין הבשר הוא שם אם אין בו כזית אם יש בו להעלות ארוכה מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל. כסף משנה שם

¹⁴ רמב"ם שם הלכה יא

¹⁵ רמב"ם הלכות נזירות פרק ו הלכה ז

¹⁶ ויש בזה שאלה, דממ"נ אם נאמרה פרשה דנזירות גם בטמא שנדרר הא מבואר שם גם הבאת קרבנות טומאה וגילוח, ואם לא נאמרה פרשה דנזירות לטמא שנדרר למה לוקה ולמה חלה עליו הנזירות כלל. אך האמת דוודאי

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

ושביעי ויטבול בשביעי, ויום שביעי שלו עולה לו ממנין נזירות לנזירות זו שנדר והוא טמא, מכיון שנגמרה טהרתו.

אבל נזיר טהור שנטמא אינו מתחיל למנות אלא מיום השמיני והלאה. לפי שנזיר טהור צריך להביא קרבן בשמיני, לפיכך לא נגמרה טהרתו בשביעי, משא"כ נזיר טהור אינו חייב בקרבן ונגמרה טהרתו בשביעי לפיכך עולה לו שביעי מן המנין.

ה. אבל הסככות והפרעות ובית הפרס וארץ העמים והגולל והדופק ורביעית דם ואהל ורובע עצמות

כבר התבאר לעיל דף מט: שיש טומאות מן המת¹⁷ שאין הנזיר מגלח עליהן ולא סותר את הקודמין, ואף על פי שנטמא בהן טומאת שבעה, לפי שלא נאמר בו וכי יטמא לנפש אלא (במדבר ו פסוק ט) וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו עַד שִׁיטְמָא מִטּוֹמְאוֹת שֶׁהֵן מַעֲצָמוֹ שֶׁל מֵת¹⁸, ואח"כ יביא קרבנות טומאה ויגלח תגלחת טומאה ויפלו כל הימים הראשונים.

לפיכך נטמא¹⁹ באחת משנים עשר דברים הללו: בגוש ארץ העכו"ם, או בשדה שנחרש קבר בתוכה שהן מטמאין במגע ובמשא, או שהאהיל עליו ועל השריגים היוצאים מן האילנות או הפרעות היוצאות מן הגדר שיתבארו להלן, או מטה או גמל וכיוצא בו,

נאמרה גם לטמא שנדר, אך לקרבנות ונילוה יש מיעוט דתניא להלן יח. וטמא ראש נזרו בטהור שנטמא הכתוב מדבר שהוא טעון העברת שיער והבאת את הנזיר בקבר שאין טעון העברת שיער והבאת ציפרין ע"ש, דוטמא משמע שאח"כ נטמא ומיעטתו תורה לנזיר מתגלחת וציפרין וממילא משמע דכל דיני נזירות יש בו דזה בלבד מיעטה תורה ולא שארי דיני נזירות. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ג.

¹⁷ רמב"ם הלכות נזירות פרק ז הלכה א

¹⁸ הנה מלשון הרמב"ם מבואר דלמדנו זה מקרא, והוא תימא דבכמה דוכתי מוכח שזהו הלכה למשה מסיני, וכ"כ התוס' בנזיר [מ"ט: בד"ה ועל חצי לוג] וז"ל: ואף על פי שנטמא באהל ברביעית מ"מ אין הנזיר מגלח אלא על חצי לוג ושיעוריה הלכה למשה מסיני, עכ"ל. וכ"כ הרע"ב שם, וגם לא מצאתי בשום מקום דרשא זו. והנה לבד זה סותר א"ע למה שכתב ברפ"ג מטומאת מת, וז"ל: לפיכך אני אומר שכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אינה דין תורה, עכ"ל. ובספרי"ט כתב דאלו הטומאות דאין הנזיר מגלח עליהן מהן דברי סופרים מהן דברי קבלה מהן נזירות והרחקות וכו' ע"ש, וביאור הדבר שוודאי הם מן התורה ודרכו שכל דבר שאינו מפורש בתורה קורא לזה דברי סופרים. וכתב בעצמו שמהן דברי קבלה והיינו הלכה למשה מסיני וכאן כתב שלמדנו מקרא. האמנם בירור העניין כן הוא, דוודאי כל זה הוא הלכה למשה מסיני ויש מהן דרבנן ג"כ כמו שיתבאר, אך הרמב"ם בשכלו הוסיף מצא רמז בתורה והוא באמת רמז נפלא, שהרי בכל התורה כתיב כי יטמא וטמא וכיוצא בזה וכאן כתיב שינוי לשון וכי ימות מת עליו להורות שיש טומאות מן המת שאין הנזיר מגלח עליהן ופרטי הדינים נמסרו למשה מסיני, וזה שכתב מהן דברי סופרים היינו שיש להם רמז בפסוק ומ"מ אין זה מפורש בתורה ממש כמו קדושי כסף. ובספרי זוטא והובא בילקוט נשא. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן כא סעיף ב – ו.

¹⁹ רמב"ם שם הלכה ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

או שנטמא באהל רובע עצמות שאין בהן לא רוב בנין ולא רוב מנין, או שנטמא ברביעית דם מן המת שהיא מטמא במגע ובמשא ובאהל, או שנטמא בגולל או בדופק שהן מטמאין במגע ובאהל, או שנטמא באבר מן החי או באבר מן המת שאין עליהן בשר כראוי הרי זה אינו סותר.

ז. וכלים הנוגעים במת ובימי ספרו ובימי גמרו על אלו אין

הנוזר מגלח

נגע באהל המת²⁰ או בכלים הנוגעים במת אינו מזה בשלישי ובשביעי, ויראה לי שדין זה מיוחד בנוזר²¹, אבל כל אדם שנטמא בכלי טומאת שבעה יזה בשלישי ובשביעי, וכן יראה לי שזה אינו מזה בשלישי ובשביעי אם נגע בכלים כדי שיעלו לו ימי טומאתו בכלי ממנין ימי נזירותו. וי"א²² שמה שאמרו שהאדם מיטמא בכלים הנוגעים במת לטומאת שבעה, לא אמרו אלא בחיבורין חיבורי אדם בכלים וכלים במת, אבל שלא בחבורין טומאת ערב.

דף נד:

ז. ומזה בשלישי ובשביעי ואינו סותר את הקודמים ומתחיל

ומונה מיד וקרבו אין לו

²⁰ רמב"ם שם הלכה ה

²¹ בגמרא (דף ג"ה) אמרו ה"נ מסתברא מדקתני וכלים הנוגעים במת הני כלים בני הזאה נינהו והקשו שם בתוס' ולישני דהני כלים דהם כלי מתכות דאדם הנוגע בהם טמא טומאת שבעה ותירצו שם דע"כ לא מתוקמא בכלי מתכות דא"כ הנוזר מגלח דחרב הרי הוא כחלל אלא ודאי בשאר כלים איירי אבל רבינו ז"ל כתב בפ"ה מהל' טומאת מת דה"ה לשאר כלים דמיטמאים טומאת ז' ואיכא בהו הזאה ולכך הוקשה לו א"כ היכי קאמר בגמ' בני הזאה נינהו ולכך הוצרך לחלק בין נוזר לשאר וזה שכתב ויראה לי וכו' הר"א ז"ל השיגו שם וסובר דלא נאמר אלא בכלי מתכות דוקא או אפי' בשאר כלים בחבורין להר"א ז"ל יש לתרץ הקושיא שהקשו התוס' ז"ל כמו שתירצו הם דאי אפשר דבמתני' מיירי בכלי מתכות או בחיבורין דא"כ אמאי אין הנוזר מגלח אלא איירי בשאר כלים ושלא בחיבורין ולהכי הקשו בגמ' הזאה מי איכא כיון דאיירי בשאר כלים ושלא בחיבורין אבל לעולם דאין חילוק בין נוזר לעלמא זו היא כוונת הר"א ז"ל ונסתלקה קושיא שהקשה הרב בעל כ"מ ז"ל וכבר נתבאר בזה ג"כ דעת רבינו ז"ל. לח"מ שם מעשה רקח הלכות נזירות פרק ז הלכה ה

ממ"ש רבינו פ"ה דטומאת מת מבואר דבכל מין כלים קאמר בין בכלי מתכות בין בכלי שטף ולא חילק בין חבורין לשלא חבורין לא חילק אלא בין נוזר לשאר בני אדם מפני שהבין מ"ש בגמ' הני כלים בני הזאה נינהו דנבי נוזר דוקא קאמרו דאין מגלח עליהם אלא שהראב"ד ז"ל ס"ל דבכלי שטף דוקא אמרו ובחיבורין ומפני זה השיג עליו כאן ובהל' ט"מ ועיין להרב לח"מ ז"ל והתוס' יום טוב פט"ז דאהלות שמבואר הדבר כדברי מרן ז"ל שם שמהלוקתן תלוי בדר"י ור"ת שכתבו התוס' שם:

²² השנות הראב"ד שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נזיר

אף על פי²³ שבכל אלו הנזכרים הוא טמא טומאת שבעה ומזה בשלישי ובשביעי, אינו מגלה תגלחת טומאה ולא מביא קרבנות ולא סותר את הקודמין, אבל כל ימי הטומאה אין עולין לו ממנין ימי נזירותו.

ח. באמת אמרו ימי הזב והזבה וימי הסגרו של מצורע הרי אלז עולין לו

נזיר שנצטרע²⁴ והוחלט לטומאה, כל ימי חלוטו ושבעת ימי ספירו שסופר אחר שיטהר לצרעתו, בין תגלחת ראשונה לשניה אין עולין לו מימי נזירותו, אבל ימי הסגר עולין לו, וכן אם זב בשרו בין איש בין אשה, כל ימי זיבתו עולין להן אף על פי שהן טמאין ודבר זה הלכה למשה מסיני הוא.

ט. ואלז הן הסככות אילן המיסך על הארץ ופרעות היוצאות מן הגדר

כל טפה על טפה ברום טפה קרוי אהל כמו, וחוצץ בפני הטומאה ומביא את הטומאה בין שעשאהו להאהיל בין שנעשה מאילו אפילו היה שלא בידי אדם ה"ז מביא וחוצץ,

בד"א בשהיה²⁵ האהל חזק ובריא אבל אהל רעוע אינו מביא את הטומאה ואינו חוצץ בפני הטומאה מן התורה, אבל מד"ס מביא את הטומאה ואינו חוצץ. וי"א²⁶ שאינו תלוי בחזקו של האוהל ואפילו שהתרפו דהיינו שנתקלקלו והרקיבו רואים אותן כאילו הן של מתכת, אלא צריך שיהיו חלקי האהל דבוקות ולא יהיו מובדלות זו. וי"א²⁷ שצריך שיהיה האהל נסמך יפה ולא יפול מאילו אבל אהל שנכפף מאילו לצד מעלה או לצד מטה אין זה אהל דאין להן סמוכות שיתקיים האהל וכן דבר שיפול מאילו.

ביצד שריני האילנות הסוככים על הארץ והן הנקראים סככות, ואבנים היוצאות מן הגדר הסוככות על הארץ והן הנקראין פרעות, אם יכולין לקבל

²³ רמב"ם שם הלכה ז

²⁴ רמב"ם שם הלכה ט

²⁵ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק יג הלכה א ב לפירוש הכסף משנה

²⁶ השנות הראב"ד שם.

²⁷ מרכבת המשנה (חעלמא) בדעת הרמב"ם שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

מעזיבה בינונית כלומר טיה או אפר בינוני ולא רך, והן עומדין ואין הטיח או העפר נופל ביניהם, הרי אלו מביאין וחוצצין מן התורה, ואם אינן ראויין לקבל מעזיבה בינונית אלא הן נופלים²⁸ הרי אלו מביאין מדבריהם ואינן חוצצין, וכן כל כיוצא בהן.

א. משום גושה גזרו עליה

כבר התבאר לעיל דף כ. על כל הארצות שמחוץ לא"י גזרו רבנן טומאה²⁹. ובתחילה³⁰ גזרו על גושה כלומר אדמתה בלבד, כבית הפרס, כלומר כשדה שנחרש בקבר שרינו מטמא באוהל, ולא היו מטמאים אלא המהלך בה או נוגע או נושא מעפרה³¹, חזרו וגזרו³² על אוירה³³ שיטמא ואף על פי שלא נגע ולא נשא אלא כיון שהכניס ראשו ורובו לאויר ארץ העכו"ם נטמא, וכן כלי חרש שהכניס אוירו לארץ העכו"ם ושאר כלים שהכניס רובם לאויר ארץ העכו"ם נטמאו. אולם טומאת אויר ארץ העמים לא עשו אותה כטומאת עפרה, אלא קלה היא ממנה³⁴.

²⁸ לכסף משנה משום שהוא רעוע, לראב"ד משום שאינה מחוברים זה לזה, וצ"ל שבכל אחד מהם יש פחות מטפח למרכבת במשנה משום שהם נכפפים או נופלים מאליהם.

²⁹ מפני שאין נוהרים במיתיהם לייחד להם מקום וכ"ש שאין עושים ציונים, ולכן בכל מקום יש להסתפק אם אין מת קבור שם, וגם שמא חרשו קבר ויש בהם כמה עצמות כשעורה מפוזר ומפורד על פני כל הארץ. ויתבאר שגזרו בין על גושה ובין על אוירה, כלומר בין שהלך או נגע בהעפר ובין שנכנס לאוירה בלי נגיעה, אלא שבפרטי הטומאות אין דומות זה לזה כמו שיתבאר בס"ד. ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן כג סעיף א

ני שאין נוהרים במיתיהם לייחד להם מקום וכ"ש שאין עושים ציונים, ולכן בכל מקום יש להסתפק אם אין מת קבור שם, וגם שמא חרשו קבר ויש בהם כמה עצמות כשעורה מפוזר ומפורד על פני כל הארץ. ויתבאר שגזרו בין על גושה ובין על אוירה, כלומר בין שהלך או נגע בהעפר ובין שנכנס לאוירה בלי נגיעה, אלא שבפרטי הטומאות אין דומות זה לזה כמו שיתבאר בס"ד.

³⁰ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק יא הלכה א

³¹ דס"ל דאין מטמאין באהל ואפילו אח"כ כשגזרו על אוירה לא החמירו כבנושה מטעם זה

³² מפני שקרוב מאד דהנכנס לאוירה יעמוד אח"כ על הארץ לכן גזרו עליה ולא החמירו בה. ועוד דגם הרבה הרוגים מישראל נתפשטו בארץ העמים כמו"ש התוס' בנייר [נ"ד: ד"ה ארץ], ולפיכך גזרו גם על אוירה, ולא החמירו כבנושה, מפני שמיעוט הם לגביהם. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ג

³³ נראה לשיטת הרמב"ם, דארץ העמים דומה לשדה שנחרש בה קבר דאינה מטמאה באהל, ולכן לא מצינו לשון אהל בארץ העמים אלא לשון אויר, כלומר דהנכנס בכל גופו לארץ העמים אף שנכנס בהאויר הוה כעמד על הארץ, וזהו כביאת המצורע שהנכנס לבית המנוגע טמא, ואין זה מטומאת אהל אלא מטומאת ביאה אל הבית, שהרי אין טומאת אהל אלא בטומאת מת בלבד, אבל לעולם לא גזרו על טומאת אהל בארץ העמים, רק שגזרו הילוך באויר כהילוך בארץ, רק שהקילו בפרטיותה. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ד

³⁴ שעל טומאת עפרה שורפין תרומה וקדשים. והמתטמא בנושא, טמא טומאת שבעה, וצריך הזייה שלישי ושביעי, אבל הנטמא באוירה א"צ הזייה שלישי ושביעי, אלא טבילה והערב שמש. וכן תרומה וקדשים שנטמאו מחמת אוירה תולין, לא אוכלין ולא שורפין, עכ"ל. רמב"ם שם הלכה ב

הלכות הדרף היומי

מסכת נויר

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>